

загалом, дає уявлення про те, що поняття договороздатності слід вивчати на двох рівнях організаційних – як договороздатність конкретних індивідів, які репрезентують суб'єкта господарювання у його відносинах із зовнішнім світом, та договороздатність суб'єкта господарювання, як юридичної особи та системи. Означені рівні зазнають впливу різних факторів та характеризуються різними критеріями. На рівні індивідів (персональному рівні менеджерів, управлінців, CEO, співробітників які приймають рішення з тих чи інших питань) значний вплив мають їх культурний, освітній та кваліфікаційний рівень, а також ментальні, психологічні та національні особливості. На рівні суб'єкта господарювання, як юридичної особи, більшого значення набувають фактори правові (юридичні) та організаційні – закріплені в установчих та інших документах процедури і технології прийняття рішень, посадові обов'язки, повноваження і компетенції, аспекти корпоративної культури суб'єкта господарювання, традиції ведення бізнесу, галузеві та технологічні особливості. Тому вивчення цих рівнів прояву договороздатності буде більш ефективно здійснюватись із врахуванням їх специфіки та із застосуванням різних інструментів наукового пізнання та аналізу.

Зважаючи на викладене а також на визнану пріоритетність широкого запровадження медіації, як сучасного методу АВС, при вирішенні господарських спорів, можна сподіватись на такі результати дослідження, які нададуть конкретні рекомендації не тільки щодо законодавчого врегулювання системи вирішення господарських спорів, але і щодо системи розв'язання конфліктів у суспільстві в цілому. Позитивний вплив на якісні характеристики цих процесів може бути досягнутий на міжгалузевому рівні, оскільки остаточне розуміння дефініції ще не склалось і не відоме місце її в системі термінологічно-поняттєвій, тому важко прогнозувати, до сфери інтересів якої галузі наукової діяльності буде віднесено договороздатність.

Проте, у галузі юридичної науки доцільним є напрацювання конкретних пропозицій, зокрема щодо стимулювання на законодавчому рівні певних алгоритмів поведінки учасників господарських відносин у конфліктних ситуаціях (як то: повернення частини сплаченого судового збору у випадку укладення мирової угоди; спрощений порядок розгляду справи у випадку застосування заходів досудового врегулювання спору; розширення спектру спорів, які можуть бути реально вирішені в порядку приватного/третейського судочинства; запровадження більш досконалого і обов'язкового включення до установчих документів суб'єктів господарювання прозорих механізмів прийняття рішень тощо), які передбачають позитивний ефект при застосуванні медіації. При цьому, застосування стимулюючих регулятивних механізмів має бути тісно пов'язано з розумінням тих сфер та аспектів, де рівень договороздатності недостатній. Це буде мати наслідком підвищення ефективності ведення бізнесу а також зростання національної економіки в цілому і зниження рівня конфліктності у господарській сфері та у суспільстві.

Вищевикладені пропозиції в їх деталізованому вигляді будуть сприяти вдосконаленню практики ефективного позасудового врегулювання господарських спорів, її поширенню та запровадженню на рівні національного законодавства дієвих механізмів вирішення бізнес-спорів.

Новікова Ж. М., асистент НУ «Львівська політехніка» (м. Львів)
ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО СВІТУ

У сучасному рухливому, нестабільному світі поняття життєстійкість набуває нового смислу. З одного боку, адаптивні пристосувальні стратегії не спрацьовують, виходячи з того, що не можливо пристосуватися до умов невизначеності, використання стереотипних форм мислення, статичних установок призводить до поразки, особливо у сфері економіки та бізнесу, політики та воєнно-політичної стратегії, міжнародних відносинах, педагогічній діяльності. З іншого боку, підхід до особистості як до єдиновладного суб'єкта, яке спостерігається у неklasичній психології, створює у людини ілюзію наявності необмеженого потенціалу та можливостей, влади над іншими людьми.

Пошук нових критеріїв та підходів до поняття життєстійкість обумовлений об'єктивною реальністю, яка, як вказує О. Асмолов [1; 2], характеризується невизначеністю, складністю та різноманітністю.

Поняття «життєстійкість (hardiness)» було введено С'юзен Кобейса та Сальваторе Мадді (Kobasa, Maddi) [4]. У прикладному аспекті життєстійкість є властивістю особистості, яка грає провідну роль у протидії особистості стресовим ситуаціям. Як теоретичний конструкт, життєстійкість належить до системи понять екзистенційної теорії особистості С. Мадді, та включає в себе такі характеристики, як готовність до дії, незважаючи на внутрішню тривогу, втрату смислу життя, відчуття спустошеності, непотрібності.

Життєстійкість представляє, на думку Мадді, систему поглядів стосовно себе та світу, та складається з трьох автономних компонентів: включеність, контроль та прийняття ризику. Компоненти життєстійкості – це стратегії подолання: залученість у сучасне життя, пошук цікавого, задоволення життям і діяльністю; упевненість у власних силах та діях незалежно від результату, самостійність.

Подібних поглядів притримується О. Асмолов, хоча учений не використовує поняття життєстійкість, але аналізуючи реальні ситуації, вказує на те, що в житті люди стикаються з завданнями, які не мають чітких правил, єдиного алгоритму дій, які включають елементи невизначеності. Дуже часто, рішення є разовими, пов'язаними з конкретними випадками. На прийняття рішення, визначення алгоритму дій впливає те, що кожна особа є залученою у різні соціальні групи, які мають відмінні цінності, культурні, релігійні традиції, що призводить до необхідності орієнтуватися у різних соціальних ситуаціях. Саме у таких ситуаціях, на думку вченого, можна побачити обмеженість адаптивних стратегій, натомість, сформованість преадаптаційних стратегій говорить про готовність особистості до змін, її пластичність, здатність протистояти ригідності, наявність мотивації до росту, мотивації «любви до різноманітності».

Т. Ларіна [3] акцентує увагу на тому, що сучасне життя вимагає від людини мужності. Мужність характеризується, перш за все, такими особливостями, як сміливість у боротьбі з труднощами, мудрість та справедливість у ставленні до інших, спрямованість на самовдосконалення. Важливою думкою дослідниці є те, що разом з наполегливістю, здатністю до відстоювання власних переконань, готовністю до ризику, сміливістю, рішучістю, є інший бік мужності, а саме: смиренність, поступливість, покора, непротивлення долі.

О. Асмолов говорить про те, що дуже часто нераціональні рішення призводять до успіху. З першого погляду, покора, смиренність, поступливість здаються ірраціональними діями у ситуаціях коли навпаки треба діяти рішуче, наполегливо, але саме такі властивості особистості як гнучкість, уміння домовлятися, бачити ситуацію ширше, приймати креативні рішення, вміння відступити, взяти тайм-аут,

бачити у поганому приховані елементи позитиву стають важливими складовими життєстійкості у сучасних умовах нестабільного світу.

У навчальній та виховній роботі орієнтація на адаптивні форми поведінки, як вказує О. Асмолов, не сприяє розвитку молоді, хоча, здебільшого, молодому поколінню пропонуються як раз адаптивні схеми.

На думку Т. Ларіної, формування життєстійкості починається в ранньому дитинстві, перш за все, у контексті дитячо-батьківських відносин, які ґрунтуються на повазі та підтримці. Турбота, відношення до дитини як до особистості, задоволення потреб у безпеці та любові формує небайдужість, включеність у життя.

Ключове завдання освіти, як зазначає О. Асмолов, разом з розвитком ключових навичок, – формування мотивації готовності дітей та юнацтва до змін, компетентність до оновлення компетенцій.

Адаптивна форма поведінки, яка заснована на досвіді минулого, застарілих моделях, не критичному підході до якісних змін у суспільстві не може навчити молоду людину діяти ситуації швидких змін, невизначеності, вистояти у важких життєвих ситуаціях.

Література:

1. Асмолов А. Г. Психология личности: Культурно-историческое понимание развития человека / А. Г. Асмолов. – Москва: Издательский центр «Академия», 2007. – 526 с.
2. Асмолов А. Г. Интервью с академиком РАО, советником ректора РАНХиГС Александром Асмоловым [Електронний ресурс] / А. Г. Асмолов. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ranepa.ru/sobytiya/novosti>.
3. Ларіна Т. О. Життєстійкість особистості: соціальна необхідність та безпека // Життєстійкість особистості: соціальна необхідність та безпека // Т. М. Титаренко, Т. О. Ларіна. – К. : Марич, 2009. – 76 с.
4. Леонтьев Д. А. Тест жизнестойкости / Д. А. Леонтьев, Е. И. Рассказова. – Москва: Смысл, 2006. – 63 с.

Рябець І.В., здобувач, НУ «Києво-Могилянська академія» (м. Київ)

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ У ВІТЧИЗНЯНИХ ВНЗ: РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ ЧАСУ

Вступ. Необхідність якісних змін у національній системі освіти є нагальною потребою для країни, що зазнає кардинальних змін в усіх сферах суспільного життя. Демократизація політичного, економічного та громадського життя в Україні призвели до потреби держави в ефективних суспільних зв'язках, та, як результат, сприяли появі такого соціального інституту як паблік рілейшнз.

Головною метою цього соціального інституту є обслуговування спільної потреби, пов'язаної із забезпеченням ефективної публічної діяльності для всієї багатоманітності соціальних суб'єктів, які бажають збільшити свій пабліцитний капітал в правовому полі. Як особливий різновид соціальної діяльності, PR потребує фахівців, що володіють сукупністю соціальних практик, пов'язаних із виробництвом і функціонуванням ефективних систем публічних комунікацій.

Актуальність дослідження обраної теми полягає у необхідності розв'язання низки суперечностей у професійній підготовці майбутніх фахівців із зв'язків з громадськістю у ВНЗ України, а саме таких суперечностей: